

Arzunun dört hali

GÜNDÜZ VAKTİ HERHANGİ BİR dost ziyaretinde, dost sohbetlerinin vazgeçilmez ortak paydası çay teklifine hayır dediğim durumlarda, “Niyetli misin?” diye bir soru sorulur hep. Bir hüsnüzannın tetiklediği bu soruya verdiğim mutad cevap ise, “Niyetim var, ama iradem yetersiz” şeklindedir. Kudsî nebînin sünnetine muvafık şekilde gün aşırı oruç tutmak, Pazartesi ve Perşembe günleri oruç tutmak veya en azından her ayın üç gününü oruçlu geçirmek hep bir arzu olarak yüreğimdedir; ama bu arzunun fiiliyata geçtiği zamanlar ne yazık ki zikre değmeyecek kadar az sayıdadır.

Niyetlenmek ile gerçekten niyet etmek, arzu etmek ile bilfiil yapmak arasındaki bu mesafe, hayatıma baktığımda, nafîle oruçlar ile ilgili durumumdan daha geniş bir yelpazede karşınma çıkmaktadır. Dahası, gördüğüm üzere, benim yaşadığım bu hali nice iman kardeşim ya aynen veya benzer şekilde yaşamaktadır.

Hayatımıza hükmetmesini arzu ettiğimiz nice güzelliğın,

nice faziletin, nice salih amelin, nice hayırlı fiilin ‘arzu’ düzeyinde kalıp ‘bilfiil’ hayatlarımızda görünemeyişi gerçeği, Risale-i Nur müellifinin kurduğu ihtiyaç-iştiyak-aşk denklemiyle beraber düşünüldüğünde, beni ‘arzunun dört hali’ne götürür. Arzu ediyor olmak, içinde o yönde bir temayül hissetmek, öyle olsun istiyor olmak, arzu ettiğimiz o halin bilfiil tahakkuk etmesi yolunda birinci basamaktır yalnızca. Sadece bu basamakta kaldığımız içindir ki, ötesi gelmemekte; bu yüzden iç dünyamız, hep ‘keşke’ler etrafında dönmektedir.

Bir bütün olarak harikulâde bir imanî talim yüklü “Otuzikinci Söz”ün “İkinci Mevkıf”ında geçen az önce sözünü ettiğimiz denkleme ait cümle, işte bu noktada, bize yaşadığımız bu hali nasıl açacağıımızın ipucunu veriyor gibidir. Bediüzzaman’ın “Muzaaf ihtiyaç iştiyaktır; muzaaf iştiyak aşktır” diye ifade ettiği ilgili denklemin öğrettiği üzere, ihtiyacın cidden hissedildiği bir durum, bizi ihtiyacın katmerlenmiş hali olarak ‘iştiyak’ düzeyine götürecektir; ‘iştiyak’ın ziyadesiyle hissedildiği bir durum ise, bizi ‘aşk’ haline erİştirecektir.

Bu üçlüyü ‘arzu’yla birleştirdiğimizde ise, arzunun dört hali ve ‘istediğimiz’i ‘yapabilir’ hale gelmenin dört basamağı çıkmaktadır karşımıza.

Arzu etmek, ilk basamaktır. Arzu ettiğimiz şeyin tahakkukuna tam bir ihtiyaç hissettiğimizde, ilk basamak aşılmış, ikinciye ulaşılmış haldedir. Üçüncü basamakta ‘iştiyak’, dördüncüde ise ‘aşk’ vardır.

Birinci basamakta duranın henüz ‘arzu ediyor’ olduğu şey, dördüncü basamakta duran kişi için artık hayatının ‘olmazsa olmaz’ıdır.

Tam da burada, Bediüzzaman’ın daha yirmibir yaşında bir delikanlı iken İngiliz müstemlekât nazırının Kur’ân’la mü’minlerin arasını ayırmaya yönelik sözünü okuduğunda kendi iç dünyasında hissettiği “Kur’ân’ın sönmez ve söndürülmez bir nur olduğunu gösterme” kararlılığını; ve yine Bediüz-

zaman'ın bu kez yaşı seksene varmış bir ihtiyar olarak, “Kur’ân yeryüzünde cemaatsiz kalırsa, cenneti de istemem, orası da bana zindan olur” sözünü hatırlayalım. Kur’ân’a hizmetin ‘arzu’ düzeyinde kalmadığı gibi, ‘ihtiyaç’ düzeyinde, hatta ‘iştihak’ düzeyinde dahi kalmayıp ‘aşk’ düzeyine çıkmış olduğu bir durumdur onun yaşadığı. Kur’ân’ın hakikatini gösterme arzusunu aşk düzeyinde hissettiği içindir ki, koskoca bir ömür bu yolda yaşamış; âlemler Rabbinin ona verdiği bütün kabiliyetleri bu uğurda kullanmıştır. Bu bakımdan, Risale-i Nur, Kur’ân’a intisabı ve Kur’ân’ın hakkaniyetini gösterme azmi ‘aşk’ düzeyine çıkmış bir insana Allah’ın bir ihsanıdır.

Ama Bediüzzaman’da ‘aşk’ düzeyine çıkmış bu ihtiyaç iştihak düzeyinde dahi kalmış olsa, ihtimal ki araya başkaca meşgaleler girecek; ve bir sadık rüyada Peygamber aleyhissalâtu vesselamdan aldığı emir uyarınca “İcaz-ı Kur’ânı beyan et!”meye adanmış bir ömür, ‘değil bu asrı, belki gelecek asrı da tenvir edebilir bir mucize-i Kur’âniye’ hükmündeki harikulâde bir eserle sonuçlanmayacaktı.

Bediüzzaman aynasında hayatlarımıza baktığımızda, arzu ettiklerimiz ile fiilen gerçekleşenler arasındaki geniş mesafe, ‘arzunun dört hali’nin henüz birinci basamağında kalakalışımızı düşündürür bana. Bediüzzaman gibi, Kur’ân’a hizmetle şereflenmiş ve Kur’ân’ın hakkaniyetine adanmış bir hayat arzu ediyoruz hepimiz; ama arzular şelâle olup ihtiyaç nehrine akmadığı, ihtiyaç şiddetlenip iştihak denizine dönüşmediği, iştihak şiddetlenip bütün varlığımızı kuşatan bir aşk okyanusuna inkılab etmediği için ‘arzu ettiğimiz’le kalıyoruz.

Haydi, Bediüzzaman’ın hayatını ‘çok özel’ görüyoruz diyelim; onun bir talebesi olarak Zübeyr Gündüzalp’in şahsında dile gelen “Teessür ve ızdırıp karşısında kalbden bir parça kopsa idi, bir genç dinsiz olmuş haberi karşısında, o kalbin atom zerrâtı adedince paramparça olması lâzım gelir” sözüne ne demeli?

Arzunun ihtiyaç, iştihak ve aşk halini, Bediüzzaman'ın Risale-i Nur'un 'dost, kardeş ve talebe' halkaları ile karşılaştırmaya sevk ediyor bu tablo beni... 'Talebe' olmak için, Risale-i Nur'un yol göstericiliğinde Kur'an'a hizmete arzu ve ihtiyaç duymanın, hatta iştihak duymanın ötesinde bir 'aşk' halini yaşamamız; hizmet-i Kur'âniyeyi hayatımızın 'olmazsa olmaz'ına dönüştürmüş olmamız; hayatımızı bu şekilde tanzim etmemiş isek, ömrümüzü, yılımızı ve günümüzü bu minvalde yaşamıyor isek kendimizi yaşamış saymaz derecede bulunmamız gerekiyor diye düşünüyorum.

Bediüzzaman, Kur'an karşısında böyle bir noktada durmuş; Hâfız Ali'den Zübeyr Gündüzalpe Nur'un talebeleri böyle yaşamışlardı...

